

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 21. 6. 2018
Č.j. MSP-617/2017-OJD-SPZ/4
Počet listů: 2
Přílohy: 5

**Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno**

Věc : obv. zemřelý L.J. - stížnost pro porušení zákona

Příloha:

- Ověřená kopie rozsudku bývalého Vojenského obvodového soudu v Brně ze dne 9.8.1957, sp. zn. 3 T 235/57
- Zpráva Vojenského ústředního archivu Praha ze dne 31.8.2017, č. j. MO 174300/2017-211100
- Zpráva Vojenského ústředního archivu Praha ze dne 5.9.2017, č. j. MO 178696/2017-211100 v.č. DVD – rozsudek bývalého Vojenského obvodového soudu v Brně ze dne 9.8.1957, sp.zn. 3 T 235/57
- Zpráva Vojenského ústředního archivu Praha ze dne 6.9.2017, č. j. MO 179347/2017-211100
- Podnět JUDr. L.M. ze dne 9.8.2017

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch obviněného L.J.

stížnost pro porušení zákona

proti rozsudku bývalého Vojenského obvodového soudu v Brně ze dne 9.8.1957, sp. zn. 3 T 235/57.

Rozsudkem bývalého Vojenského obvodového soudu v Brně ze dne 9.8.1957, sp. zn. 3 T 235/57, byl L.J. uznán vinným trestným činem vyhýbání se služební povinnosti podle § 270 odst. 1 písm. b) zákona č. 86/1950 Sb., trestního zákona, přičemž mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání 2 roků nepodmíněně.

Předmětného trestného činu se obviněný podle výroku tohoto rozsudku dopustil tím, že po nástupu vojenské základní služby dne 2.7.1957 v útvaru v Uherském Hradišti, odmítl převzít zbraň a plnit své vojenské povinnosti s odvoláním na své náboženské přesvědčení – svědek Jehovův.

Rozsudek nabyl právní moci dne 18.8.1957.

Obviněný nepožádal o provedení přezkumného řízení podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, a návrh na přezkum ve věci nepodal ani příslušný prokurátor.

Podle § 15 odst. 1 Ústavy Československé republiky z roku 1948 (ústavní zákon č. 150/1948 Sb.) se svoboda svědomí zaručuje.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 64/1956 Sb., trestního řádu bylo účelem trestního řádu upravit řízení o trestných činech tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni.

Podle § 270 odst. 1 písm. b) zákona č. 86/1950 Sb., trestního zákona kdo se úmyslně vyhne plnění služební povinnosti nebo služebního výkonu tím, že padělá listinu, předstírá nemoc, použije jiného úskoku nebo se odvolává na náboženské nebo jiné přesvědčení bude potrestán odnětím svobody až na pět let.

Podle § 1 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, je účelem tohoto zákona zrušit soudní rozhodnutí za činy, které v rozporu s principy demokratické společnosti respektující občanská politická práva a svobody zaručené ústavou a vyjádřené v mezinárodních dokumentech a mezinárodních právních normách zákon označoval za trestné, umožnit rychlé přezkoumání případů osob takto protiprávně odsouzených v důsledku porušování zákonnosti na úseku trestního řízení, odstranit nepřiměřené tvrdosti v používání represe, zabezpečit neprávem odsouzeným osobám společenskou rehabilitaci a přiměřené hmotné odškodnění a umožnit ze zjištěných nezákonností vyvodit důsledky proti osobám, které platné zákony vědomě nebo hrubě porušovaly.

Podle § 1 odst. 2 téhož posledně uvedeného zákona činy, které směřovaly k uplatnění práv a svobod občanů zaručených ústavou a vyhlášených ve Všeobecné deklaraci lidských práv a v navazujících mezinárodních paktech o občanských a politických právech, byly československými trestními zákony prohlášeny za trestné v rozporu s mezinárodním právem a mezinárodnímu právu odporovalo také jejich trestní stíhání a trestání.

V dané věci bylo při přezkumném řízení vycházeno z účelu zákona č. 119/90 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, jehož vydáním sledoval zákonodárce především odstranění největších křivd, které se v 50. letech 20. století staly v justičním rozhodování tak, jako tomu bylo právě v posuzovaném případě, kdy obv. L.J. byl v podstatě odsouzen pro své náboženské přesvědčení. Navíc v době rozhodování bývalého Vojenského obvodového soudu v Brně nebylo zohledněno, že jmenovaný uplatnil právo na svobodu svědomí zaručené tehdejší Ústavou 9. května 1948 (ústavní zákon č. 150/1948 Sb.). Právo na svobodu svědomí přitom nelze zaměňovat se svobodou víry ani se svobodou náboženskou, zejména když motiv jednání pod imperativem svědomí je v případě odmítání vojenské služby nutno považovat za určující.

Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že v dané věci došlo k porušení zákona v neprospěch obviněného L.J. a je proto namístě předmětný odsuzující rozsudek bývalého Vojenského obvodového soudu v Brně ze dne 9.8.1957, sp. zn. 3 T 235/57, jakož i další obsahově navazující rozhodnutí, zrušit, napravit tak nezákonný stav a poskytnout tímto způsobem určité zadostiučinění obviněnému, který setrval na svém náboženském přesvědčení i v době totalitního režimu, resp. jeho pozůstalým.

Navrhují proto, aby Nejvyšší soud ČR:

- 1) Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že rozsudkem bývalého Vojenského obvodového soudu v Brně ze dne 9.8.1957, sp. zn. 3 T 235/57, byl v neprospěch obviněného L.J. porušen zákon v ustanovení § 1 odst. 1 zákona č. 64/1956 Sb. ve vztahu k ustanovení § 270 odst. 1 písm. b) zákona č. 86/1950 Sb.,
- 2) podle § 269 odst. 2 trestního řádu rozsudek bývalého Vojenského obvodového soudu v Brně ze dne 9.8.1957, sp. zn. 3 T 235/57, zrušil a dále zrušil i všechna rozhodnutí na tento rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu,
- 3) a dále postupoval podle § 271 odst. 1 tr. řádu a za použití § 226 písm. b) trestního řádu zprostil obviněného L.J. obžaloby vojenského prokurátora pro skutek spočívající v tom, že po nástupu vojenské základní služby dne 2.7.1957 v útvaru v Uherském Hradišti, odmítl převzít zbraň a plnit své vojenské povinnosti s odvoláním na své náboženské přesvědčení – svědek Jehovův, v němž byl spatřován trestný čin vyhýbání se služební povinnosti podle § 270 odst. 1 písm. b) zákona č. 86/1950 Sb., neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.
ministr spravedlnosti ČR

Nejvyšší soud rozhodl pod sp. zn.: [8 Tz 29/2018](#)